

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, precum și pentru modificarea Legii nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice

Având în vedere că în Planul național de redresare și reziliență al României se propune îmbunătățirea reglementărilor în domeniul guvernării corporative a întreprinderilor publice, monitorizării eficiente și controlului, cu accent pe performanță și responsabilitate,

Prin publicarea în Monitorul Oficial al României nr. 594 din 29 iunie 2023 a Legii nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice au fost create premisele realizării jalonului 439 din Anexa la Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României (CID) și totodată a fost creat cadrul legal de înființare a Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP), organ de specialitate cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea Prim-ministrului, prin Secretariatul General al Guvernului,

În considerarea solicitări primite de inițiatorul actului normativ din partea Comisiei Europene, a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și a autorităților publice tutelare de la nivel central și local prin care au fost semnalate o serie de situații rămase nereglementate sau pentru care reglementarea nu a fost suficient de clară,

Ținând cont de faptul că până în prezent Agenția pentru Evaluarea și Monitorizarea Întreprinderilor Publice nu a fost operaționalizată, iar acest aspect este de natură să ducă la blocarea activității întreprinderilor publice având în vedere rolul acestei instituții în procedurile de selecție și numire a conducerii întreprinderilor publice de la nivel național,

Întrucât neadoptarea măsurilor propuse prin prezentul proiect de act normativ ar putea pune în pericol cererea de plată numărul trei din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), care urmează să fie depusă de România la data de 15 decembrie 2023,

Având în vedere faptul că cea de a doua sesiune parlamentară ordinară anuală urmează să se încheie la finalul lunii decembrie 2023, precum și faptul că vacanța parlamentară are o durată aproximativă de două luni,

Având, totodată, în vedere că este prioritar interesul general pentru reglementarea imediată a cadrului legal optim care să permită o colaborare mult mai orientată spre rezultat, simplificată administrativ și cu diminuarea riscului de nerespectare a calendarelor și a jaloanelor asumate de România,

Pentru a elimina orice alte lacune legislative ce pot genera efecte negative în ceea ce privește guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, respectiv consecințe nefaste ale unor practici de management defectuoase în cadrul întreprinderilor publice, cum ar fi, dar fără a se limita la acestea, corupția, lipsa de transparență și de responsabilitate, adoptarea unor decizii nefundamentate, cu impact asupra performanței și eficienței întreprinderilor publice,

Având în vedere faptul că aceste efecte negative pot duce la pierderi financiare semnificative, la scăderea încrederii publice în instituțiile statului și la subminarea democrației și a statului de drept, se impune adoptarea unor măsuri imediate pentru reglementarea unor situații urgente, care nu suferă amânare.

Dată fiind importanța acestor entități economice și caracterul strategic al sectoarelor în care acestea operează, nefuncționalitatea lor fiind de natură a conduce la dezechilibre la nivel macroeconomic și social, cum ar fi, dar fără a se limita la acestea, inflație, creșterea șomajului, scăderea veniturilor și a nivelului de trai, precum și creșterea decalajelor economice și sociale între diferitele regiuni și grupuri sociale. Pentru a preveni aceste dezechilibre, este important ca întreprinderile publice să fie conduse într-un mod transparent și responsabil, cu respectarea principiilor bunei guvernante corporative și a standardelor internaționale relevante.

Ținând cont de faptul că unele dispoziții din cuprinsul Legii nr. 187/2023 au un caracter echivoc și pot conduce la interpretări diferite în ceea ce privește aplicarea și înțelegerea anumitor termeni,

Ținând seama că elementele sus-menționate constituie premisele unei situații urgente și extraordinare, care impune adoptarea de măsuri imediate în vederea stabilirii cadrului normativ adecvat, neadoptarea acestor măsuri cu celeritate putând avea consecințe negative pentru activitatea întreprinderilor publice,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

ART. I. - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 14 decembrie 2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, punctul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1. *governanța corporativă a întreprinderilor publice* – ansamblul de reguli, proceduri și procese pentru administrarea și conducerea întreprinderii publice, care determină modul în care sunt stabilite drepturile și obligațiile diferiților participanți, respectiv structura de guvernanță a întreprinderii publice, precum și consiliul de administrație și de supraveghere, directori și directorat, acționari și alte persoane interesate, care stabilesc structura și funcționarea sistemului decizional, având drept scop asigurarea conformității direcției strategice a întreprinderii publice, precum și a conducerii acesteia cu standardele de bună guvernare corporativă cuprinse în Principiile Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) de guvernare corporativă, precum și în Ghidul OCDE privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice;”

2. La articolul 2, punctul 22 se modifică și va avea următorul cuprins:

„22. *politica publică de proprietate privată - politica de acționar/asociat, respectiv de proprietar a statului și a unităților administrativ-teritoriale, care definește rațiunea deținerii de către stat sau de către unitățile administrativ-teritoriale a participațiilor la întreprinderile publice de la nivel central și local, stabilește rolul statului și al unităților administrativ-teritoriale în guvernarea întreprinderilor publice, în implementarea politicii de proprietate, precum și rolul și responsabilitățile autorităților publice tutelare și ale altor părți interesate implicate în implementarea acesteia;*”

3. La articolul 2, după punctul 30 se introduc două noi puncte, pct. 31 și 32 cu următorul cuprins:

„31. *data operaționalizării AMEPIP* – data de la care AMEPIP este mandatată legal și dotată cu resursele necesare pentru a asigura monitorizarea aplicării standardelor de bună guvernare corporativă și aplicarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, care va fi adusă la cunoștință publică prin publicarea pe site-ul AMEPIP și prin comunicarea către autoritățile publice tutelare.”

„32. *standarde de bună guvernare corporativă* – standardele cuprinse în Ghidul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și în Principiile G20/OCDE privind guvernarea corporativă”.

4. La articolul 2², alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) *Politica publică de proprietate privată* se referă, în principal, la:

a) obiectivele Guvernului, respectiv ale unităților administrativ-teritoriale, în ceea ce privește proprietatea privată a acestora;

b) gestionarea participațiilor statului și unităților administrativ-teritoriale în scopul asigurării unei bune performanțe financiare și a rentabilității întreprinderilor publice;

c) măsurile necesare a fi luate într-un interval de timp bine stabilit pentru a asigura punerea în aplicare a obligațiilor întreprinderilor publice prevăzute la art. 2³”.

5. La articolul 2², alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Politica publică de proprietate privată a statului se publică pe pagina de internet a AMEPIP în termen de 5 zile de la publicarea legii de aprobare a acesteia.”

6. La articolul 2⁴, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) inițiază proiectul de lege privind politica publică de proprietate privată, elaborat de AMEPIP, cu respectarea principiului autonomiei locale și a prerogativelor unităților administrației publice locale în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor care derivă din calitatea acestora de proprietari.”

7. La articolul 4², alineatul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) AMEPIP este condusă de un președinte și de doi vicepreședinți. Salarizarea pentru funcțiile de președinte și de vicepreședinte ale AMEPIP se stabilește la nivelul coeficienților maximi prevăzuți în anexa nr. 9 lit. D din Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile art. 4⁴ alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător.”

8. La articolul 4², după alineatul (3¹) se introduce un nou alineat, alin. (3²), cu următorul cuprins:

„(3²) În caz de vacanță a funcției de președinte al AMEPIP, unul dintre vicepreședinți este desemnat, prin decizie a prim-ministrului, să exercite atribuțiile președintelui AMEPIP, până la numirea conducătorului instituției, potrivit prevederilor alin. (3), dar nu mai mult de 6 luni”.

9. La articolul 4¹⁰, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Cu 6 luni înainte de expirarea mandatelor președintelui și vicepreședinților AMEPIP se întocmește un nou raport de audit, în condițiile prevăzute la art. 4¹¹ alin.(1) și (2)”.

10. La articolul 4¹¹, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Evaluarea favorabilă a mandatelor președintelui, respectiv vicepreședinților AMEPIP, în baza raportului de audit prevăzut la 4¹⁰ alin. (4),

permite prim-ministrului numirea acestora pentru un nou mandat, fără a se mai organiza procesul de selecție prevăzut la art.4² alin.(3).

11. La articolul 5, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Numirea membrilor consiliului de administrație se realizează de către autoritatea publică tutelară din lista scurtă a candidaților elaborată de comisia de selecție și nominalizare. În cazul în care lista scurtă conține un singur candidat, acesta va fi propus pentru postul respectiv. În cazul în care există mai mulți candidați incluși în lista scurtă, numirea pe post se va face în ordinea clasamentului. În situația în care nu există candidați înscriși sau niciun candidat nu se califică pe lista scurtă, procesul de selecție se va relua, cu aplicarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență.”

12. La articolul 12, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Contractul de mandat care se încheie de autoritatea publică tutelară cu membrii consiliului de administrație, precum și modificările acestuia se avizează în prealabil de către AMEPIP în termen de 5 zile de la data primirii solicitării de avizare.”

13. La articolul 15, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) În vederea aplicării prevederilor alin. (1) și (2), consiliul de administrație adoptă, în termen de 90 de zile de la data numirii, un cod de etică, care se revizuieste anual, dacă este cazul, fiind avizat, în prealabil, de auditorul intern. Codul de etică se publică, prin grija președintelui consiliului de administrație, pe pagina de internet a regiei autonome, în 48 de ore de la adoptare, iar în cazul revizuirii, la data de 31 mai a anului în curs.”

14. La articolul 29, alineatele (1), (8) și (10) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Membrii consiliului de administrație sunt desemnați de adunarea generală a acționarilor, la propunerea comisiei de selecție și nominalizare prevăzute la art. 2 pct. 27, care înaintează autorității publice tutelare, în vederea formulării de propuneri pentru desemnarea în adunarea generală a acționarilor, o listă scurtă pentru fiecare post de administrator al întreprinderii publice, pe baza criteriilor de selecție comunicate public, prin anunț, în ordinea clasamentului candidaților pentru postul respectiv. Desemnarea membrilor consiliului de administrație se realizează de către adunarea generală a acționarilor din lista scurtă a candidaților elaborată de comisia de selecție și nominalizare. În cazul în care lista scurtă conține un singur candidat, acesta va fi propus pentru postul respectiv. În cazul în care există mai mulți candidați incluși în lista scurtă, numirea pe post se va face în ordinea clasamentului. În situația în care nu există candidați înscriși sau niciun candidat nu se califică pe lista scurtă, procesul de selecție se va relua. Procedura de selecție

pentru membrii consiliului de administrație sau supraveghere se finalizează în termen de cel mult 150 de zile de la data aprobării hotărârii adunării generale a acționarilor de inițiere a procedurii.

.....
(8) În situația nerespectării prevederilor legale cu privire la selecția candidatului, președintele comisiei sau, în caz de divergență între membrii comisiei, orice membru al comisiei de selecție și nominalizare notifică AMEPIP, dispozițiile de la art.4⁴ alin.(5) lit. c) pct. vii) aplicându-se în mod corespunzător.

.....
(10) Contractul de mandat ce va fi încheiat cu administratorii, precum și modificările acestuia se avizează de către AMEPIP în termen de 5 zile de la data primirii solicitării de avizare, și se aprobă de către adunarea generală a acționarilor.”

15. La articolul 29¹, alineatele (4), (6) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(4) Încălcarea de către conducătorul autorității publice tutelare, de către președintele consiliului de administrație sau de supraveghere a reglementărilor privind selecția, nominalizarea și numirea administratorilor permanenți în termenul de 5 luni, respectiv de 7 luni constituie contravenție și se sancționează cu amendă, potrivit prevederilor art. 59¹ alin. (1), dacă fapta nu constituie infracțiune. În cazul în care au fost constatate de către AMEPIP astfel de contravenții, nu este permisă prelungirea numirii unui administrator provizoriu sau prelungirea mandatului celui existent pentru perioada de maximum 5 luni, prevăzută la alin. (3).

.....
(6) Fără a încălca prevederile alin. (4), depășirea perioadei maxime de 12 luni de mandat provizoriu pentru o poziție de administrator constituie contravenție, dacă fapta nu constituie infracțiune, și se sancționează cu amendă pentru conducătorul autorităților publice tutelare, potrivit prevederilor art. 59¹ alin. (1). Mandatul administratorului provizoriu încetează de drept la împlinirea perioadei de 7 luni, dacă mandatul său provizoriu nu a fost prelungit conform prevederilor alin. (3), și în orice caz la expirarea celor 12 luni pentru interimatul aceleiași poziții. Autoritatea publică tutelară solicită adunării generale a acționarilor să constate încetarea mandatului, în condițiile legii.

(7) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (4), depășirea perioadei maxime de 12 luni de mandat provizoriu pentru o poziție de director constituie contravenție, dacă fapta nu constituie infracțiune, și se sancționează cu amendă pentru președintele consiliului de administrație sau pentru membrii consiliului de administrație, în cuantumul stabilit la art. 59¹ alin. (4). În plus, mandatul directorului provizoriu încetează de drept la împlinirea perioadei de 7 luni, dacă mandatul său provizoriu nu a fost prelungit conform prevederilor alin. (3), și în orice caz la expirarea celor 12 luni pentru interimatul aceleiași poziții. Autoritatea publică tutelară solicită adunării generale a acționarilor să constate încetarea mandatului, în condițiile legii.”

16. După articolul 29⁴ se introduce un nou articol, art. 29⁵, cu următorul cuprins:

„Art. 29⁵. - (1) În cazul întreprinderilor publice nou înființate, prin actul administrativ de constituire vor fi desemnați administratorii societății, care trebuie să îndeplinească condițiile de studii și vechime, prevăzute la art. 28 alin. (3). Mandatul primilor administratori încetează de drept la data desemnării, de către adunarea generală a acționarilor, a administratorilor selectați potrivit procedurii de selecție și nominalizare prevăzute de prezenta ordonanță de urgență.

(2) Autoritatea publică tutelară notifică AMEPIP cu privire la numirea administratorilor prevăzuți la alin. (1).

(3) În termen de 2 luni de la data înmatriculării societății la registrul comerțului, autoritatea publică tutelară va declanșa procedura de selecție și nominalizare a administratorilor, potrivit prezentei ordonanțe de urgență.”

17. La articolul 35, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul societăților administrate potrivit sistemului unitar, consiliul de administrație delegă conducerea societății unuia sau mai multor directori, numindu-l pe unul dintre ei director general. Durata contractului de mandat al directorilor cărora le-au fost delegate atribuții de conducere a societății se corelează cu durata mandatelor membrilor consiliului de administrație, respectiv de maximum patru ani.”

18. La articolul 59¹, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Neîndeplinirea de către autoritatea publică tutelară a obligațiilor prevăzute la art. 2¹ alin.(2), art. 3 alin. (1) lit. a)-j), art. 5 alin. (7), art. 29 alin. (4) și (12), constituie contravenție și se sancționează, în funcție de gravitatea faptei, după cum urmează:

.....
(3) Neîndeplinirea de către consiliul de administrație sau supraveghere, în cazul întreprinderilor publice constituite ca societăți pe acțiuni sau de către administratorii cu drept de reprezentare legală, în cazul întreprinderilor publice constituite ca societăți cu răspundere limitată, a obligațiilor prevăzute la art. 29 alin. (4) și (12), art. 29¹ alin. (2)-(4), art. 35 alin. (6), art. 39 alin. (3) și art. 57 alin. (1), (2) și (2¹) constituie contravenție și se sancționează fiecare administrator, în funcție de gravitatea faptei, după cum urmează:”

ART. II. – Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 29 iunie 2023, se modifică după cum urmează:

1. La articolul II, alineatele (1) – (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) În caz de vacanță a unuia sau a mai multor posturi de administrator al regiei autonome, autoritatea publică tutelară poate proceda la desemnarea unor administratori provizorii, până la desemnarea noilor administratori potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificată și completată prin prezenta lege.

(2) Dacă vacanța prevăzută la alin. (1) determină scăderea numărului administratorilor sub minimul legal, autoritatea publică tutelară numește administratori provizorii pentru completarea numărului minim legal de membri ai consiliului de administrație, până la desemnarea noilor administratori selectați potrivit legii.

(3) În caz de vacanță a unuia sau a mai multor posturi de administrator al unei societăți, acționarii, inclusiv acționarul – stat, prin autoritatea publică tutelară, pot convoca adunarea generală a acționarilor în vederea numirii unuia sau mai multor administratori provizorii, până la desemnarea noilor administratori, potrivit legii. Acționarii, inclusiv acționarul – stat, prin autoritatea publică tutelară, vor putea prezenta în adunarea generală a acționarilor propuneri de candidați.

(4) Dacă vacanța prevăzută la alin. (3) determină scăderea numărului administratorilor sub minimul legal, acționarii, inclusiv acționarul – stat, prin autoritatea publică tutelară, singuri sau împreună, vor convoca, de îndată, adunarea generală a acționarilor pentru completarea numărului de membri ai consiliului de administrație cu administratori provizorii, până la desemnarea noilor administratori. În acest scop acționarii, inclusiv acționarul – stat, prin autoritatea publică tutelară, vor putea prezenta în adunarea generală a acționarilor propuneri de candidați.

(5) În situațiile prevăzute la alin. (1) - (4), durata mandatului este de maximum 5 luni, cu posibilitatea prelungirii, o singură dată, pentru încă 2 luni, pentru motive întemeiate, dispozițiile art. 28 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, aplicându-se în mod corespunzător.”

2. La articolul V, alineatele (2) – (6) se abrogă.

3. După articolul IX, se introduce un articol nou, art. X, cu următorul cuprins:

„Art. X. - În termen de 30 de zile de la data operaționalizării AMEPIP, întreprinderile publice care au numit administratori provizorii potrivit art. II declanșează procedurile de selecție și nominalizare a membrilor noilor consilii de administrație, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu

modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificată și completată prin prezenta lege.”

Art. III. - În situațiile prevăzute la alin. (1) – (4) al art. II din Legea nr.187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, în cazul în care procedurile de selecție și nominalizare nu s-au putut organiza întrucât AMEPIP nu este operațională, autoritățile publice tutelare pot numi administratori provizorii pentru încă un mandat de 5 luni, cu posibilitatea prelungirii pentru o durată de maximum 2 luni, dispozițiile art. 28 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, aplicându-se în mod corespunzător.

Art. IV. - În termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, contractele de mandat ale administratorilor permanenți prevăzuți la alin. (1) al art. VIII din Legea nr.187/2023 se vor modifica pentru a include indicatorii de performanță, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 13, 22, 30 sau 36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM- MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

București
Nr.